

Midsommarkransen

Det lilla torget vid Svandammsvägens östra ände, 1927. I fonden Midsommarkransens skola uppförd 1915 efter ritningar av Georg A Nilsson. Foto Oscar Halldin, Stockholms stadsmuseum.

År 1775 inrättades en krog som hette Midsommarkransen invid landsvägen mot Södertälje. Namnet kommer troligen av att krogen hade en krans som skylt, en sed som är känd ända sedan 1500-talet. Kanske var det så att krögaren hade midsommarblomster i sin krans för att utmärka sig en smula.

Fastighetsaktiebolaget Tellus inköpte 1901 mark i området och lät anlägga ett tegelbruk strax norr om nuvarande Svandammen där man hade sin lertäkt. Tegelbrukets historia blev mycket kort men bruket lever ännu kvar i namnet Tegelbruksvägen.

På grund av de många nyanlagda fabriker i Söderort var behovet av arbetarbostäder mycket stort kring sekelskiftet. En grupp affärsmän, med bankmannen Olof Aschberg i spetsen, såg här möjligheter till en god investering. De bildade exploateringsbolaget Nyborgs AB som köpte in tegelbruket och marken runt omkring 1907. Arkitekten Per Olof Hallman uppdrogs att upprätta stadsplaner för en förstad med hyreshus, rekreationsområden och villor för arbetare. Efter viss omarbetning av planerna, varvid bland annat villabebyggelsen utgick, kunde utbyggnaden sätta igång 1910.

Gedigna stenhus i enkel jugendstil uppfördes efter ritningar av välrenommerade arkitekter som Albin Brag och Hagström &

Ekman. De två våningar höga husen uppfördes i stadlika kvarter runt gårdar och utnyttjades maximalt genom fullt utbyggda vindar och förhöjda källarvåningar med plats för butiker. Lägenheterna var i regel små och enkelt utrustade. Förstaden kallades Tellusborg efter de båda bolagen Tellus och Nyborg och fick namnet Midsommarkransen först 1926.

Trots det stora bostadsbehovet och trots att man tillsammans med exploateringsbolagen i Aspudden ordnat med goda kommunikationer genom en egen spårvagnslinje 1911, var det till en början svårt att få lägenheterna uthyrd. Hyrorna var nämligen inte mycket lägre än i innerstaden. För att locka hyresgäster togs broschyren "Till Tellusborg!" fram, där förstaden beskrivs på ett målande, kanske något förskönande sätt som dock till vissa delar kan sägas gälla än idag:

"Tellusborg är högt och friskt beläget, omgivet av barr- och lövskog samt av ångar, som erbjuda vila för de äldre samt den härligaste tummelplats för barnen...Spar ej med utflyttningen till våren, ty hösten och vintern äro friskare och behagligare utom än inom stadens grådaskiga gator med dess otäcka snömodd."

Tunnelbanestation Midsommarkransen invigdes 1964.